

Трудова дисципліна. Відповідальність за порушення ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Виконав:
Учень 10-А класу
НВК «Школа-гімназія
«Сихівська»
Шульц Олександр

План:

- **Поняття трудової дисципліни і обов'язки працівника**
  - Дисципліна праці. Зобов'язання трудового договору
  - Трудові обов'язки
- **Відповідальність за порушення трудового законодавства**
  - Дисциплінарна відповідальність та її види
- **Дисциплінарні стягнення**
- **Матеріальна відповідальність**
  - Умови настання матеріальної відповідальності
  - Види матеріальної відповідальності
  - Випадки повної матеріально відповідальності
  - Порядок покриття шкоди, заподіяної працівником
- **Запитання**
- **Використана література**

Дисципліна праці. Зобов'язання трудового договору

Дисципліна праці – це сукупність правил, які регулюють поведінку учасників трудових відносин, зокрема їх обов'язки.

Зобов'язання сторін трудового договору	
Одна сторона	Друга сторона
Обов'язок роботодавця створювати працівнику умови праці, необхідні для найбільш ефективного виконання трудової функції	Обов'язок працівника неухильно дотримуватися правил поведінки, встановлених законодавчими актами, локальними нормами та угодами сторін

Трудові обов'язки

Обов'язки власників

Правильно організувати працю робітників, створювати умови для зростання продуктивності праці

Забезпечувати трудову і виробничу дисципліну

Додержуватися законодавства про працю і правил охорони праці

Уважно ставитися до потреб і запитів працівників

Поліпшувати умови їх праці та побуту

Обов'язки працівників

Працювати чесно та сумлінно

Додержуватися трудової і технологічної дисципліни

Своєчасно і точно виконувати розпорядження власника

Дбайливо ставитися до майна власника, з яким укладено трудовий договір

Додержуватися вимог нормативних актів про охорону праці, техніки безпеки та виробничої санітарії

Дисциплінарна відповідальність та її види

Дисциплінарна відповідальність – це один з видів юридичної відповідальності, що застосовується до порушників трудової дисципліни і полягає в обов'язку працівника відповісти за порушення трудової дисципліни та нести дисциплінарне стягнення.

Види дисциплінарної відповідальності:

- *Загальна* →

вид, що застосовується до всіх категорій працівників і передбачений нормами Кодексу законів України про працю

- *Спеціальна* →

Відповідальність певних категорій працівників (наприклад, суддів, прокурорів, працівників міліції, військовослужбовців, та інших) на підставі статутів і положень про дисципліну

Дисциплінарні стягнення

Дисциплінарні стягнення – це заходи, що вживаються до порушників трудової дисципліни за невиконання трудових обов'язків.

Догана

Звільнення

Ст. 148. Дисциплінарне стягнення не може бути накладене пізніше шести місяців з дня вчинення проступку.

Ст. 149. За кожне порушення трудової дисципліни може бути застосоване лише одне дисциплінарне стягнення.

Ст.151. Якщо працівник не допустив нового порушення трудової дисципліни і до того ж проявив себе як сумлінний працівник, то стягнення може бути зняте до закінчення одного року.

Матеріальна відповідальність

Матеріальна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що полягає в обов'язку працівника відшкодувати збиток, заподіяний підприємству, установі, у результаті невиконання чи неналежного виконання трудових обов'язків у встановленому законом розмірі і порядку.

Суб'єкти матеріальних відповідальності – працівники, які перебувають у трудових відносинах з роботодавцем.

Умови настання матеріальної відповідальності

Види матеріальної відповідальності

- Обмежена

- Працівники несуть відповідальність у розмірі прямої дійсної шкоди, але не більше свого середнього місячного заробітку
- Випадки обмеженої матеріальної відповідальності зазначені в ст. 133 КЗпПУ

- Повна

- Шкода відшкодовується в повному обсязі
- Випадки повної матеріальної відповідальності зазначені в ст. 134, 135-1 КЗпПУ

- Підвищена

- (кратна)

- Застосовується, коли шкода заподіяна умисним псуванням, недостачею або втратою окремих видів майна
- Коли фактичний розмір шкоди перевищує її номінальний розмір (ст.135 КЗпПУ)

Випадки повної матеріально відповідальності

Працівники несуть матеріальну відповідальність у повному розмірі шкоди у випадках, коли:

1. Між працівником і підприємством укладено договір, про взяття на себе працівником певної матеріальної відповідальності за незабезпечення цілості майна та інших цінностей, переданих йому для зберігання
2. Майно та цінності були одержані працівником під звіт за разовими документами
3. Шкоди завдано діями працівника, які мають ознаки діянь, переслідуваних у кримінальному порядку
4. Шкоди завдано працівником, який був у нетверезому стані
5. Шкоди завдано недостатчею, умисним знищенням або умисним зіпсуттям матеріалів
6. На працівника покладено повну матеріальну відповідальність за шкоду
7. Шкоди завдано не при виконанні трудових обов'язків
8. Службова особа винна в незаконному звільненні або перевезенні працівника на іншу роботу
9. Керівник установи винний у несвоєчасній виплаті заробітної плати понад один місяць

Порядок покриття шкоди, заподіяної працівником

1. Розмір не повинен перевищувати середнього місячного заробітку
2. Розпорядження має бути зроблено не пізніше двох тижнів з дня заподіяної працівником шкоди, і звернене до виконання не раніше семи днів з дня повідомлення про це працівника

Стягнення з керівників, установ, організацій матеріальної шкоди в судовому порядку проводиться за заявою прокурора:

1. На підставі викладених норм встановіть критерії, які відрізняють різні види матеріальної відповідальності
2. Яким чином забезпечується покриття шкоди, заподіяної працівником?

Запитання

1. Вид дисциплінарної відповідальності певних категорій працівників на підставі статутів і положень про дисципліну називається –

- А. Загальним
- Б. Спеціальним
- В. Матеріальним
- Г. Категоріальним

2. До умов, за яких настає матеріальна відповідальність, не належить...

- А. Протиправна поведінка працівника
- Б. Вина працівника у формі умислу чи необережності
- В. Наявність майнового збитку.
- Г. Упущена вигода

3. Суб'єктом матеріальної відповідальності може бути

А. Організація

Б. Роботодавець

В. Працівник

Г. Установа

4. Протягом якого строку має бути зробленим розпорядження власника за заподіяну працівником шкоду

А. Протягом одного року з дня виявлення заподіяної шкоди

Б. Не пізніше двох тижнів з дня виявлення шкоди

В. Протягом шести місяців з дня виявлення шкоди

Г. Протягом семи днів

Використана література

<http://pon.org.ua/novyny/1537-porushennya-trudovoyi-disciplini-zahodi.html>

Правознавство 10 клас. Автори: С. В. Гавриш, В.Л. Сутковий, Т.М. Філіпенко

